

**ДОКЛАД**  
**НА**  
**ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ ПО ПЕДАГОГИЧЕСКИ НАУКИ И СОЦИАЛНИ**  
**ДЕЙНОСТИ**  
**ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗВЪРШЕНОТО ОЦЕНЯВАНЕ ПО ПРОЦЕДУРА ЗА**  
**ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ**  
**1.1. ТЕОРИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА ОБРАЗОВАНИЕТО**  
**ОТ ОБЛАСТ НА ВИШЕ ОБРАЗОВАНИЕ**  
**1. ПЕДАГОГИЧЕСКИ НАУКИ,**  
**В ШУМЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ „ЕПИСКОП КОНСТАНТИН ПРЕСЛАВСКИ“**

**Уважаема госпожо Председател на АС на НАОА,**

Постоянната комисия по ПНСД представя на Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от извършеното оценяване по процедурата за **програмна акредитация на професионално направление 1.1. Теория и управление на образованието** от област на висше образование **1. Педагогически науки, в Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“**.

Докладът е разработен съгласно чл. 88а, ал. 7 от ЗВО и чл. 38, ал. 1 от ПДНАОА и приетите от Акредитационния съвет на НАОА (08.06.2023 г.) критерии за програмна акредитация на професионално направление/специалност от регулираните професии в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование (ESG) – част 1 /1-10/ и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО.

## СЪДЪРЖАНИЕ

|                                                                                                                                                                                                                                                                 |           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ.....</b>                                                                                                                                                                                                                               | <b>3</b>  |
| <b>I. ВЪВЕДЕНИЕ.....</b>                                                                                                                                                                                                                                        | <b>4</b>  |
| <b>II. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ.....</b>                                                                                                                                                                               | <b>5</b>  |
| <b>III. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ПН/СРП В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ - ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО.....</b> | <b>6</b>  |
| СТАНДАРТ 1. ПОЛИТИКА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО.....                                                                                                                                                                                                          | 6         |
| СТАНДАРТ 2. РАЗРАБОТВАНЕ И ОДОБРЯВАНЕ НА ПРОГРАМИТЕ.....                                                                                                                                                                                                        | 8         |
| СТАНДАРТ 3. ОБУЧЕНИЕ, ПРЕПОДАВАНЕ И ОЦЕНЯВАНЕ, ОРИЕНТИРАНИ КЪМ ОБУЧАВАНИТЕ.....                                                                                                                                                                                 | 10        |
| СТАНДАРТ 4. ПРИЕМ, РАЗВИТИЕ, ПРИЗНАВАНЕ И СЕРТИФИЦИРАНЕ НА ОБУЧАВАНИТЕ.....                                                                                                                                                                                     | 13        |
| СТАНДАРТ 5. ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ СЪСТАВ.....                                                                                                                                                                                                                         | 15        |
| СТАНДАРТ 6. УЧЕБНИ РЕСУРСИ И ПОДПОМАГАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ.....                                                                                                                                                                                                     | 19        |
| СТАНДАРТ 7. УПРАВЛЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА.....                                                                                                                                                                                                                     | 21        |
| СТАНДАРТ 8. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОБЩЕСТВЕННОСТТА.....                                                                                                                                                                                                                  | 22        |
| СТАНДАРТ 9. ТЕКУЩ МОНИТОРИНГ И ПЕРИОДИЧЕН ПРЕГЛЕД НА ПРОГРАМИТЕ.....                                                                                                                                                                                            | 23        |
| СТАНДАРТ 10. ЦИКЛИЧНО ВЪНШНО ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО.....                                                                                                                                                                                                     | 25        |
| <b>IV. ПРИЛОЖЕНИЯ.....</b>                                                                                                                                                                                                                                      | <b>28</b> |

## **ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ**

АС на НАОА – Акредитационен съвет на Националната агенция за оценяване и акредитация

ВУ – висше училище

ДП – докторска програма

ЕГ – експертна група

ЗВО – Закон за висшето образование

ЗРАСРБ – Закон за развитие на академичния състав в Република България

НАОА – Националната агенция за оценяване и акредитация

ОКС – образователна и квалификационна степен

ПК – Постоянна комисия на НАОА

ПН – професионално направление

ППЗРАСРБ – Правилник за приложение на ЗРАСРБ

САНК – следакредитационно наблюдение и контрол

СРП – специалност от регулирана професия

ШУ – Шуменски университет „Еп. Константин Преславски“

ПФ – Педагогически факултет

ТУО – Теория и управление на образованието;

## I. ВЪВЕДЕНИЕ

На основата на външна проверка и анализ докладът представя изпълнението на критериите за програмна акредитация на ПН 1.1. **Теория и управление на образованието в Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“** в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование /ESG/ - част 1 /1-10/ и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО.

### Хронология на процедурата

| Процедури/Решения                                                                                                                                               | Номер и дата на протокол/<br>дата на извършено действие |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|
| Заявление от висшето училище                                                                                                                                    | Вх. № ОА-06-2333/13.10.2023                             |
| Откриване на процедурата от АС на НАОА                                                                                                                          | Протокол № 01/25.01.2024 г.                             |
| Заплащане на таксата от ВУ                                                                                                                                      | 22 февруари 2024 г.                                     |
| Утвърждаване на състав на ЕГ от АС на НАОА                                                                                                                      | Протокол № 07/25.04.2024 г.                             |
| Период на предварителна подготовка:<br>- преглед на наличните документи и данни;<br>- изискване на допълнителна информация (при необходимост)                   | 26.04.2024 г. – 04.06.2024 г.                           |
| Посещение във ВУ<br>Проведени срещи с академичното ръководство на ВУ, с преподаватели, студенти, докторанти, потребители на кадри и други заинтересовани страни | 05-07 юни 2024 г.                                       |
| Подготовка на доклада на ЕГ                                                                                                                                     | 08.06. – 26.07.2024 г.                                  |
| Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК                                                                                                                     | Протокол № 14/29.07.2024 г.                             |
| Обсъждане и приемане на доклада на ПК и изпращането му до ВУ за становище                                                                                       | Протокол № 18/30.09.2024 г.                             |
| След изтичане на срока по чл. 38, ал.2 от ПДНАОА (относно становището на оценяваната институция) ПК предоставя доклада на АС                                    | .....                                                   |

Експертната група (ЕГ) по процедурата е в състав:

1. проф. д-р Янка Тоцева – Университет за национално и световно стопанство – **ръководител на ЕГ;**
2. доц. д-р Лидия Колева – Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“ – **член на ЕГ;**
3. д-р Росица Георгиева – Началник на Регионално управление на образованието – Русе – **член на ЕГ.**

Наблюдаващ процедурата член на ПК: проф. д-р Веска Шошева.

Във връзка с процедурата са проверени заявените от ВУ специалности за следните **ОКС и форми на обучение:**

**ОКС „магистър“**

- „Управление на образованието“ – редовна и задочна форма на обучение

ШУ е подал заявление за акредитиране на следните докторски програми от ПН 1.1. **Теория и управление на образованието:**

- „Управление на образованието“ – редовна, задочна и самостоятелна форма.

## II. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКТЕ

### 1.1. Информация за резултатите от предходна акредитация

Предходната акредитация на професионално направление/специалност от регулирана професия 1.1. Теория и управление на образованието, област на висше образование 1. Педагогически науки, в Шуменски университет „Еп. Константин Преславски“ е дадена с решение на Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности (Протокол № 15 от 16 юли 2018 г.) на основание обща оценка по критериите 9,29 (девет цяло и двадесет и шест стотни) и срок на валидност 6 години. Определен е капацитет на професионалното направление от 60 студенти.

### 1.2. Изпълнение на препоръките, направени при предходна акредитация

При предходната акредитация от АС на НАОА са формулирани 2 препоръки.

| Препоръка 1.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Срок      | Резултати от САНК                                                                                                                                                                       | Действия за изпълнението                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| В учебния план да се увеличи делът на практическото обучение и на упражненията.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 2019      | Съгласно решение на АС на НАОА от 24.11.2022 г. за приключилата процедура за следакредитационно наблюдение и контрол, АС констатира, че ШУ „Еп. К. Преславски“ е изпълнил препоръка №1. | 1. Учебният план на магистърска програма „Управление на образованието“ е актуализиран поетапно, като значително е увеличен делът на практическото обучение и на упражненията.<br>2. Актуализирани са учебните програми в съответствие с промененото разпределение между лекции и семинарни/лабораторни упражнения.                                                               |
| <p><b>Констатация на ЕГ:</b> Делът на практическото обучение е увеличен от една страна като се е увеличил хорариума на семинарните и лабораторните упражнения, а също така и чрез провеждането на тренинги и практикуми в реална образователна среда в училища и детски градини. В учебния план от 2018г. има два практикума и един тренинг в упражнения (общо 90 часа), а всички останали дисциплини са само с лекционни курсове, а в този от 2022 г. часове в упражнения са 370.</p> <p>С решение на АС на ШУ „Епископ К. Преславски“ взето с протокол № 11 от 26.04.2024 г. е приет нов учебен план, който ще влезе в сила от следващата академична година. В него са направени промени с списъка на задължителните дисциплини като е добавена стажантска практика. Семинарните упражнения са 242 часа, а лабораторните 90, от които 30 са планирани за стажантската практика.</p> <p><b>Препоръка 1 е изпълнена.</b></p> <p><b>Срокът за изпълнение на препоръката е спазен.</b></p> |           |                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Препоръка 2.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Срок      | Резултати от САНК                                                                                                                                                                       | Действия за изпълнението                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Да се засили студентската мобилност съобразно сключените договори.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 2019-2024 | Съгласно решение на АС на НАОА от 24.11.2022 г. за приключилата процедура за следакредитационно наблюдение и контрол, АС констатира, че ШУ „Еп. К. Преславски“                          | Проведени са две анкетни проучвания през 2018 и 2019 г. със студентите относно мобилности по програма Еразъм+, от които са установени основните причини за слабия интерес.<br>Осигурена е административна подкрепа на международната мобилност.<br>Поддържа се високо ниво на информираност на студентите относно условията и възможностите за участие в международна мобилност. |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |  |                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|-------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |  | изпълнява препоръка №2. | Има активни договори, по които преподаватели и студенти могат да осъществяват обмен с цел обучение по код 01 „Education“ с 24 висши училища в 9 държави: Естония, Испания, Нидерландия, Полша, Португалия, Румъния, Сърбия, Турция и Чехия.<br>На практика за периода от 2018 до 2024 г. са осъществени три мобилности на двама студенти и две на две докторантки, от които едната с двумесечен период. |
| <p><b>Констатация на ЕГ:</b> От Приложение № 7 Справка за договорите на ШУ по програмата Еразъм+ в областта на ПН 1.1. Теория и управление на образованието става ясно, че осъществените мобилности не са по двустранните договори между ШУ и посочените институция, а е друг тип мобилност по програма Еразъм + по КД1 и КД2, което е видно от Приложение № 8 Мобилност на студенти и докторанти от ПН 1.1. Теория и управление на образованието за периода 2018-2022 г.</p> <p><b>Препоръка 2 е частично изпълнена.</b></p> <p><b>Срокът за изпълнение на препоръката е спазен.</b></p> |  |                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

### III. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ПН/СРП В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ - ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО

#### СТАНДАРТ 1. ПОЛИТИКА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

**Критерий 1.1.** При извършване на обучение в ПН/СРП се поддържа и развива политика за осигуряване на качеството, която се оповестява и е част от стратегическото управление на висшето училище

**Q1.1.1.** Постигат се целите и се решават задачите за осигуряване на качеството в ПН/СРП, декларирани в стратегически, мандатни и нормативни документи на институцията и нейните звена.

Обучението в ПН 1.1. Теория и управление на образованието, което се провежда в Педагогическия факултет, се вписва органично в образователната политика на Шуменския университет и неговата Политиката по качеството, разбираана „като обща отговорност на академичното ръководство, академичния колегиум, университетската администрация и структурите на студентското самоуправление” за изпълнение на основната стратегическа цел на институцията: „да подготвя висококвалифицирани и конкурентноспособни кадри съобразно изискванията на пазара на труда и изискванията на бизнес средата в региона и в страната като: поддържа и повишава качеството на образованието и осигурява образование през целия живот; стимулира научноизследователската и художественотворческата дейност; развива академичния и институционалния потенциал и поставя в центъра на политиката си студента като пълноправен партньор и активна страна в образователния процес”.

**65,3%** от студентите средно годишно са отговорили в анкети относно качеството и практическата полезност на обучението. От таблицата с първични данните „Станд.1.1.“ е видно, че в последните години от наблюдавания период дори е увеличен делът, спрямо предходните години.

Средногодишен относителен дял на преподавателите, участвали в обучения за повишаване на квалификацията е **58,95%**. От предоставената допълнителна справка за периода 2018-2023 е видно, че преподавателите са се включвали в широка гама от краткосрочни и по-дългосрочни квалификационни курсове, онлайн семинари и обучения. Тематика им е свързана с повишаване на езиковата компетентност (общо 8 човека, някои от

които са участвали в повече от един курс, а някои в курсове по повече от един чужд ); обогатяване на дигиталните компетентности (един доцент е участвал в общо 6 обучения, един професор в четири, друг професор в две и един в едно); за запознаване с нови технологични средства и методи на преподаване (в организирания по Националната програма „Повишаване компетентностите на преподавателите от държавните висши училища, подготвящи бъдещи учители“ са включили само двама преподаватели); за развиване на различни умения и компетентности за разработване на проекти, за предприемачество, право и др. Прави впечатление, че има няколко преподаватели, които са се включвали в много обучения и курсове, но е факт, че има и такива, които не са участвали в нито една форма за повишаване на квалификацията си в рамките на проверявания период. На следващо място е необходимо да се посочи, че тематиката на обученията в по-голямата си част е доста далеч от тази на професионалното направление 1.1. Теория и управление на образованието като напр. „Обучение за иновативни подходи и технологични приложения в туризма“, в което са се включили трима професори, а също така и обучение на тема: „Повишаване на компетентността на медицински специалисти относно ранно идентифициране на проблеми в развитието на децата, начина на съобщаване на родителите за увреждането на детето и за предоставяне на новите здравни и интегрирани здравно-социални услуги“, в което е участвал един доцент.

## **Критерий 1.2. Управление на качеството на образованието**

**Q1.2.1.** Осигурява се вътрешна и външна съвместимост на специалностите от ПН/СРП с мисията на ВУ, което носи определен синергичен ефект за институцията.

Обучението в професионално направление 1.1. Теория и управление на образованието е съобразено с мисията на Шуменския университет да бъде образователен център в региона на Североизточна България, да предлага качествено и модерно образование в образователни области с регионална значимост и да подготвя специалисти с професионален профил и ниво на висока квалификация, които да спомагат за развитието на региона и страната.

От информацията в първичните данни е видно, че преподавателите от ПН се включват в събития, свързани с осигуряване на качеството като техния брой е **4,2** събития средногодишно. Има ежегоден график за провеждане на обучения свързани със системата за управление на качеството, който е публикуван на сайта на университета. Провеждани са кръгли маси за повишаване на качеството, публични обсъждания, работни срещи с потребители на кадри и др.

**Q1.2.2.** Има действаща и регулярно прилагана ефективна вътрешна система за осигуряване на качеството и на академичните свободи в ПН/СРП.

Университетът има вътрешна система за осигуряване на качеството и на академичните свободи, която функционира успешно. Управлението на качеството на учебния процес и свързаната с него преподавателска дейност се осъществява чрез: Политика и процедури за подбор на преподавателския състав; Процедури за планиране на годишната натовареност; Атестиране на преподавателите; Стимулиране на иновациите в преподавателската дейност; Стимулиране на повишаването на професионалната квалификация и кариерното израстване.

Университетската система за наблюдение, оценяване, поддържане и управление на качеството на образованието е прозрачна и отворена за студенти, преподаватели, служители, граждани и др. чрез нейното оповестяване в информационната система на университета. Тя непрекъснато се развива и усъвършенства в съответствие с мисията, стратегическата цел и стратегическите приоритети на университета.

Създаването на условия за осигуряване на академична свобода са приоритет за ръководството на университета.

**Q1.2.3.** Има действаща система за предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плагиатство в ПН/СРП.

Нормативните документи, с които е регламентирано предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плагиатство са: Правилник за развитие на академичния състав в ШУ; Етичен кодекс; Правилник за устройството и дейността на Етичната комисия и Правила на

Педагогическият факултет за превенция и реакция при плагиатство и изпитни измами. През отчетния период не са документирани процедури за предотвратяване на прояви за дискриминация, за санкциониране на изпитни измами и за плагиатство в ПН 1.1. Теория и управление на образованието.

#### **Изводи на ПК по изпълнение на Стандарт 1:**

**Q1.1.1. В ПН 1.1. Теория и управление на образованието се работи активно за постигане на целите и решаване на задачите за осигуряване на качеството, декларирани в стратегически, мандатни и нормативни документи на Шуменския университет и неговите звена.**

**Q1.2.1. Налице е вътрешна и външна съвместимост на магистърската програма „Управление на образованието“ с мисията на ШУ, което носи определен синергичен ефект за институцията, която е създадена като подготвяща учители и кадри за образователната система и има своите добри постижения в миналото и в настоящето.**

**Q1.2.2. ШУ е разработил и прилага успешно ефективна вътрешна система за осигуряване на качеството и на академичните свободи, която се актуализира и за подобряването, на която ежегодно се провеждат обучения за персонала и одити.**

**Q1.2.3. Разработена и оповестена пред студентите е нормативната уредба и системата за предотвратяване и санкциониране на изпитните измами и плагиатството.**

## **СТАНДАРТ 2. РАЗРАБОТВАНЕ И ОДОБРЯВАНЕ НА ПРОГРАМИТЕ**

### **Критерий 2.1. Структура, организация и съдържание на учебните планове и програми**

**Q2.1.1. Структурата<sup>1</sup> и съдържанието на учебните планове и програми са сравними с тези на други ВУ, като са съобразени със спецификата и научните постижения в ПН/СРП.**

Разработването и одобряването на учебните планове и учебните програми в ПН 1.1. ТУО в ШУ е подчинено на ЗВО и вътрешноуниверситетската нормативната база.

Тяхната структура и съдържание са съпоставими с тези на другите пет български университети, които провеждат обучение в това направление. В наблюдавания период са правени ежегодни промени в учебния план – 2018, 2019, 2020, 2012, 2022 свързани с промяна на задължителните дисциплини, а така също и с увеличаване на часовете за семинарни и лабораторни упражнения. Прави впечатление, че две базови дисциплини „Стратегически мениджмънт“ и „Иновационен мениджмънт“ са отпаднали от задължителните в последния учебния план от 2022г., като първата изобщо липсва, а втората е предложена като факултативна. Причините за отпадането и появата на едни и същи дисциплини в учебния план остават неясни. Може да се отчете като положителна тенденцията за увеличаване на часовете за упражнения.

През април във възстановената катедра „Педагогика и управление на образованието“ са разработени нов учебен план и квалификационна характеристика. С решение на АС от 26.04.2024г. е утвърден новият учебен план, който ще влезе в сила от учебната 2024-2025. В него са включени двете отпаднали от предишния учебни дисциплини, както и други актуални и значими за формиране на мениджърски компетентности.

**4,65%** е средногодишният относителен дял (в проценти) учебни часове, проведени от преподаватели – изявиени специалисти от практиката. Едва през последните две учебни години 2022/2023 и 2023/2024 има такива практики. През първата – специалисти от практиката са се включили по две дисциплини: „Практикум по лидерство и стилове на ръководство“ и „Финансов мениджмънт в образованието“, а през втората – Стажантската практика с хорариум 30 часа в лабораторни упражнения е провеждана в различни образователни институции и са правени срещи с директори и други педагогически специалисти.

<sup>1</sup> Вкл. съотношенията „лекции/упражнения“ и „аудиторни и извънаудиторни часове“, профилът и хорариумът на провежданите производствени стажове/практики, и др.



**Q2.1.2.** Учебните планове съответстват на квалификационни характеристики, гарантиращи подготовката и реализацията на съвременни специалисти в ПН/СРП.

Всяка учебна година студентите са се обучавали по различен учебен план, но от представените доказателства не може да се направи изводът дали е променяна квалификационната характеристика, защото има само една в Приложение 4.1., която няма дата и ясна кореспонденция с конкретен учебен план. В самата нея има терминологични неясноти като напр. в заглавието е записано, че се дава „квалификация “Мениджър в образованието”, в текста се използват “Магистър управление на образованието”, „Магистър по образователен мениджмънт“ и „Магистър по теория и управление на образованието”.

*Новата квалификационна характеристика разработена и приета през април 2024 е коректна и в нея ясно са разписани както професионалната квалификация, която се дава – „образователен мениджър“, а така също и набора от знания, умения и отношения, който формират очакваните компетентности. Приетият през 2024г. нов учебен план отразява съвременните тенденции в обучението свързани с управление на образованието.*

Предвид ежегодно приеманите нови учебни планове за всяка следваща академична година, са изготвяни нови учебни програми за новодобавяните дисциплини. Въз основа на анализа на обратната връзка относно удовлетвореността на студентите и проведените срещи с потребители на кадри, учебните програми се преработват и допълват ежегодно, което на практика води до **100%** актуализация.

**Q2.1.3.** Учебните планове за всяка ОКС съответстват на държавните изисквания и на Наредба 21 за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити във висшето образование.

Учебните планове на магистърската програма „Управление на образованието“ са разработени с присъждане на 60 кредита за цялото обучение (2 семестъра) като 15 от тях са за държавния изпит или дипломната работа.

Всички задължителни и избираеми дисциплини (**100 %**) от учебния план на МП „Управление на образованието“ са с осигурен електронен достъп до учебната документация и ресурси за обучението на сайта на ШУ <https://www.shu.bg/students/razpisi-i-grafici/?speciality=189> и в университетската платформа за обучение в електронна среда: <https://edu.shu.bg/>.

Не се предлага обучение на чужд език.

**Q2.1.4.** Провежданите производствени стажове/практики съответстват на спецификата на специалностите в ПН/СРП, пряко обвързана с квалификацията.

През наблюдавания период 15 студенти от магистърската програма „Управление на образованието“ са участвали в проекта „Студентски практики“. Избора на практическото обучение и организацията, където е проведено е съобразено със спецификата на специалността.

През последната академична година 2023/2024 г., в която се изпълнява учебен план с включена дисциплина „Стажантска практика“, тя се е провела в реална работна среда, в различни образователни институции, където студентите (20 в редовна форма и 40 в задочна) са се запознали със структурата и организацията на институцията, административните звена, учебната документация, финансова отчетност и др.

**Не е реализирано** обучение съвместно с български ВУ или научни организации.

**Q2.1.5.** Обучението в магистърските програми (в сравнение с бакалавърските) се отличава със собствена специфика.

Не е реализирано обучение съвместно с чужди ВУ.

В ПН 1.1. **няма** бакалавърски програма.

**Изводи на ПК по изпълнение на Стандарт 2:**

|                                                                                                                                                                                                                                    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Q2.1.1.</b> Структурата и съдържанието на учебните планове и програми са сравними с тези на другите български висши училища, в които се провежда обучение по ПН 1.1. ТУО и са съобразени със спецификата и научните постижения. |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

Учебните планове са променяни всяка година, като част от промените са свързани с промяната на катедрата, която администрира, защото дисциплини се появяват и отпадат от плана периодично.

**Q2.1.2.** Не могат да се направят категорични изводи доколко учебните планове съответстват на квалификационните си характеристики, защото в пакета документи е представена само една без ясна обвързаност с конкретен учебен план. В самата квалификационна характеристика има доста понятийно-терминологични неясноти.

*В част от учебните програми има частично припокриване на тематика. В други има теми, които са далеч от научната проблематика на конкретната дисциплина. Прави впечатление и предлагането на едни и същи източници в по-голямата част от програмите. Има разминавания между авторите на програмите и преподавателите, които провеждат обучението по тях според разписите. Някои от програмите нямат посочен титуляр (съставител).*

*ЕГ констатира, че през 2024 АС на ШУ „Еп. Константин Преславски” приема нов учебен план и квалификационна характеристика на магистърската програма .Новият учебен план не само се доближава до класическия вариант, но включва стратегически и иновационен мениджмънт*

*Новата квалификационна характеристика разработена и приета през април 2024 е коректна и в нея ясно са разписани както професионалната квалификация, която се дава – „образователен мениджър“, а така също и набора от знания, умения и отношения, който формират очакваните компетентности.*

**Q2.1.3.** Учебните планове съответстват на държавните изисквания и на Наредба 21 за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити във висшето образование.

**Q2.1.4.** Провежданата практика/стаж съответства на спецификата на магистърската програма и е пряко обвързана с квалификацията, но такава има само в последния действащ учебен план.

**Q2.1.5** Няма бакалавърска програма за сравнение, но може да се направи извода, че обучението има своя логика и специфика свързана с подготовката на образователни мениджъри.

### СТАНДАРТ 3. ОБУЧЕНИЕ, ПРЕПОДАВАНЕ И ОЦЕНЯВАНЕ, ОРИЕНТИРАНИ КЪМ ОБУЧАВАНИТЕ

#### Критерий 3.1. Методи на преподаване и оценяване на постиженията на обучаваните .

**Q3.1.1.** Обучението се провежда в синхрон с тенденции на пазара на труда и научни постижения на ПН/СРП, и с прилагане на добри национални и международни университетски практики.

Учебните планове, дисциплините и тяхното съдържание са съобразени с потребностите на пазара на труда от специалисти с теоретична и практическа подготовка за успешно управление на образователни институции. При актуализиране на учебните планове са провеждани работни срещи с потребители на кадри и е търсена съпоставимост с тези на други висши училища в България.

Общият брой на предлаганите задължителни, избираеми и факултативни дисциплини е 30. Според отразеното в таблиците за текущ контрол и методи на преподаване в учебните програми **при всички дисциплини** се използват интерактивни методи на преподаване и учене, които стимулират студентската активност за участие в учебния процес.

**Q3.1.2.** В ПН се използват съвременни методи (вкл. интерактивни) за преподаване<sup>2</sup> и обучение, подкрепа и доставка на учебно съдържание (вкл. с електронни средства).

<sup>2</sup> Вж. чл. 78 (3), т. 4 на ЗВО.

Преподавателите, осигуряващи обучението, използват традиционни и съвременни интерактивни методи. По всички дисциплини от учебния план на магистърска програма „Управление на образованието“ се предоставя достъп до дигитализирано учебно съдържание – лекционни курсове, книги, учебници, учебни помагала, тематични модули, задания, презентации, тестове, видео уроци и др. В платформата от нейното създаване през м. август 2020 г. до 01.06.2023 г. са публикувани от преподавателите и достъпни за студентите: 32 курса, 26 страници, 105 файла, 75 урока, 11 теста, 7 задания, 11 книги и учебни ресурси, 107 URL (хипервръзки).

Във вътрешната мрежа на Шуменския университет са публикувани инструкции за изготвяне на различни учебни и научни материали (реферати, курсови и дипломни работи и пр.), до които преподавателите и студентите имат свободен достъп. Електронни учебници и пособия са на разположение на студентите във виртуалното хранилище на Университетска библиотека, достъпно от страницата на библиотеката <http://www.shu-lib.shu-bg.net/abeo/abLogin.htm>. Някои от преподавателите в направлението имат и лични сайтове и блогове, чрез които осигуряват достъп да свои учебници, учебни пособия, публикации и др. като напр. [http://zagorcheva.com/?page\\_id=41](http://zagorcheva.com/?page_id=41).

При организиране на обучението от ПН 1.1. Теория и управление на образованието се прилагат съвременни образователни технологии, чиято цел е цялостния процес на преподаване и учене да се реализира интерактивно като се отчита спецификата на конкретната дисциплина. Във всички задължителни и избираеми дисциплини (**100%**) в учебния план са планирани дейности, стимулиращи творческата активност на обучаваните – проекти, курсови работи, есета, портфолио и др.

**Q3.1.3.** Обучението използва подходящи форми<sup>3</sup> за развитие, подпомагане и стимулиране от една страна на студенти с академични постижения, а от друга – на обучавани от уязвими групи (вкл. студенти със СОП).

В обучението се използват разнообразни форми за развитие, подпомогне и стимулиране на студентите. Ежегодно в Педагогическия факултет, в който е обучението в тази програма се организират студентски форум, а също така и семинари за студенти; предоставят се възможности за участие в национални програми, както и в международни, национални и университетски проекти. В университетски проект с вх. № РД-08-135/07.02.2018г. на тема: „Предизвикателства пред съвременното българско образование“ са участвали двама студентите; в университетски проект с вх. № РД-08-87/31.01.2019г. на тема: „Актуални проблеми на мениджмънта на класа“ са участвали двама студенти; в университетски проект с вх. № РД-08-158/ 05.02.2020 г. на тема: „Образованието и възпитанието на ХХІ век“ е участвал един студент; в университетския проект с вх. № РД-08-160/02.03.2023г. на тема: „Иновационни модели за формиране на компетентности и квалификации в образователната система“ са участвали трима студенти. Предвид факта, че мнозинството студенти работят като педагогически специалисти и директори в различни образователни институции те са участвали и в тези програми и проекти.

В резултат на участието в университетските проекти студентите имат публикации в сборниците с продуктите от работата по тях.

Не е представена информацията относно обучението на студенти от уязвими групи – студенти с увреждания, от малцинства, мигранти, с нисък социално-икономически статус. Видно е от чл. 9 от Правилника за структурата и организацията на процеса на обучение на ШУ, че се освобождават от такси за обучение лица, които са кръгли сираци (до навършване на 26 години); лица с трайни увреждания и намалена работоспособност 70 и над 70 на сто; военноинвалиди и военнопострадали; лица, които към момента на навършване на пълнолетие са с предприета мярка за закрила по реда на Закона за закрила на детето – настаняване в приемно семейство, социална услуга от резидентен тип или специализирана институция.

---

<sup>3</sup> Например участие в научни семинари и конференции, публикационна дейност, индивидуална работа с преподавател, стипендии, допълнителни курсове, специфични обучителни средства, подпомагащи студентите със СОП и др.

Оценяването на студентите включва повече компоненти, което произтича от прилагането на методическо разнообразие при обучението и стимулирането на творческата активност. Използва се текущо и/или многокомпонентно оценяване **100%** по всички дисциплини, но в доклада липсват анализи на политиките за оценяване.

**Q3.1.4.** В ПН се използват съвременни методи и процедури за адекватно и прозрачно оценяване на знанията и уменията на обучаваните, като се оповестява начинът на оценяване в процеса на обучение (вкл. с електронни средства).

В Педагогически факултет са налични ясно разписани правила и процедури за адекватност и прозрачност в оценяването. Оценката на резултатите от процеса на обучение по отделните дисциплини от учебния план и присъждането на кредити се осъществява в съответствие с Гл. VI, чл. 24 – 32 от *Правилника за структурата и организацията на процеса на обучение в Шуменския университет*, според изискванията на Раздел 2.2, чл. 17 – чл. 22 от *Системата за проверка и оценяване на знанията и уменията на студентите (балово-рейтингова система)*, *Системата за натрупване и трансфер на кредити* и *Правилника за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити*. Формите на контрол и оценяване на академичните постижения на студентите се определят в учебния план и учебните програми. Всеки преподавател конкретизира критериите и методите за контрол и оценка съобразно спецификата на изискванията си и задължително ги посочва в учебната програма. Използваните съвременни методи са: тест в т.ч. електронен, курсова работа, публична защита на проект, презентация на творческа задача, реферат, решаване на казус, есе, отговори на въпроси от конспекта на дисциплината, създаване на портфолио и др.

В професионалното направление се прилага добре функционираща оценъчна система при обучението по всяка дисциплина. Осъществява се контрол по време на лекции, упражнения и практика, при провеждане на текущи, семестриални и държавни изпити като по този начин се постига 100% дял на дисциплините по които оценката се формира на база поне 2 оценки по време на семестъра освен изпита.

**Q3.1.5.** Съотношението „преподаватели/обучавани“ е предпоставка и основа за постигане на целите на обучението по отделните специалности.

Пред годините има динамика по отношение на броя преподавателите, осигуряващи изпълнението на учебни план. От данните в таблица 1.4. в първичните данни е видно, че на ОТД са били 4 през 2017-2018 и през 2021-2022, но през 2022-2023 са 8. За същата учебна година има 65 студента, което позволява да се изчисли съотношение от 8 студенти на 1 преподавател. Това очертава една много добра картина и предпоставя възможности за постигане на образователните цели, чрез осигуряване на индивидуален подход.

**Q3.1.6.** Съществуват и действат система и правила за приемане и разглеждане на жалби на обучавани.

Правилникът за структурата и организацията на процеса на обучение в ШУ в чл. 63 представя процедурата за работа с постъпили жалби на студенти, но за отчетния период такива не са подавани.

**Q3.1.7.** Оценка на качеството и ефективността на административните услуги (вкл. електронни).

Административните услуги се предлагат от 4 лица. Данните от анкетите със завършилите обучението си студенти в ОКС „магистър” Управление на образованието“ показват, че мнозинството са удовлетворени качеството на административните услуги. Добри практики са разделянето на дейностите свързани с администрирането на учебния процес и удължаването на приемното време за студентите, услуги с отдалечен достъп, обратна връзка; предварително информирание и своевременно оповестяване, свободен достъп.

### **Изводи на ПК по изпълнение на Стандарт 3:**

|                                                                                                                                                 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Q3.1.1. Обучението се провежда в синхрон с тенденции на пазара на труда и научните постижения областта на управлението на образованието.</b> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

**Q3.1.2.** Използват се съвременни интерактивни методи за преподаване и обучение. Осигурен е достъп до учебното съдържание по електронен път, чрез университетската платформа и лични сайтове на част от преподавателите.

**Q3.1.3.** В обучението се използват подходящи форми за развитие, подпомагане и стимулиране на студентите с академични постижения, които се включват в университетските научни проекти, в семинари, конференции и получават възможност за участие с публикации в сборниците с продуктите. Липсва информация относно стимулирането на учащи от уязвими групи.

**Q3.1.4.** Използват се съвременни методи и процедури за адекватно и прозрачно оценяване на знанията и уменията на обучаваните, като в учебните програми се описват процедурите за проверка и оценяване в процеса на обучение. Контролът е постоянен, а оценяването е многокомпонентно.

**Q3.1.5.** Съотношението „преподаватели/обучавани“ е оптимално и е предпоставка и основа за постигане на целите на обучението.

**Q3.1.6.** Съществуват и действат система и правила за приемане и разглеждане на жалбите на обучаваните.

**Q3.1.7.** Качеството и ефективността на административните услуги са оценени високо от студентите. Прилагат се добри практики за разделяне на видовете дейности и обслужването на студентите.

#### **СТАНДАРТ 4. ПРИЕМ, РАЗВИТИЕ, ПРИЗНАВАНЕ И СЕРТИФИЦИРАНЕ НА ОБУЧАВАНИТЕ**

**Критерий 4.1.** Институтцията оповестява публично приетите от нея документи, очертаващи „жизнения цикъл“ на студента: прием в съответно ПН/СРП, развитие, признаване и дипломиране, както и доказателства за последователното им и прозрачно прилагане

**Q4.1.1.** Институтцията е осигурила и предоставя възможности на обучаваните в ПН/СРП за участие в различни форми на мобилност, конференции, проекти и др. научни прояви (вкл. в чужбина).

Средногодишният относителен дял (в проценти) на приетите студенти спрямо плановия прием за всяка академична година от наблюдавания период е 100%.

Средногодишният относителен дял (в проценти) приети студенти с 1-во желание за записване спрямо плановия прием за съответната година за ОКС „Магистър“ Управление на образованието относителният дял е 100%.

Няма приети студенти с чуждестранни дипломи.

Институционалната програма за действие по програма Еразъм+ е актуализирано през 2018 и 2022г. Студентите получават експертна помощ от катедрените и факултетните Еразъм+ координатори и от служителите в Центъра за международно сътрудничество при избора на партньорска институция за реализиране на мобилност, при подготовката на програмата на мобилността, както и при отчитането ѝ. Студентите получават подкрепа, в това число и финансова, за реализиране на мобилности с цел специализация, участие в проектна дейност, научни форуми, художественотворчески и спортни прояви. Минимум 2 пъти в годината на ниво университет се организират дни на програма Еразъм+. От 2017 г. се организират и седмици на програмата, като всеки ден е отреден за популяризирането ѝ сред студентите и преподавателите от отделните факултети. На ниво катедри също се организират информационни срещи на студентите с участници в студентска мобилност.

В Правилника за дейността на ШУ (чл. 66, ал. 1, т. 2 и 3) се дефинира правото на студентите и докторантите да получават квалифицирана помощ и ръководство при своето научно, професионално и културно израстване, като им се осигурява достъп до водещи наши и чуждестранни учени, лаборатории, апаратура, литература и участие в научни прояви.

Стратегията за развитие на научноизследователската и художественотворческа дейност на ШУ регламентира включването на студентите в изследователска дейност, чрез участие в



научноизследователски групи; в научни проекти. Стимулира се включването на студентите в изпълнението на научноизследователски проекти; подкрепа за участия в научни сесии и форуми и тяхната публикационна активност. Възможността за включване на студенти в изпълнението на изследователски проекти в ШУ е гарантирана от вътрешноуниверситетските правилници и стандарти. Като членове на изследователски екипи те имат право да публикуват своите разработки в периодичните издания на Педагогическия факултет (<https://www.shu.bg/faculties-pf/publications/>), както и в други издания на факултета и на Центъра за кариерно развитие като 1. Годишника на ШУ „Епископ К. Преславски”, Педагогически факултет; 2. Сборника научни трудове на студенти и докторанти от Педагогически факултет; 3. Списание „Кариери“ <https://career.shu.bg/spisanie-karieri/>

Относителният дял на студентите, участвали в научни проекти е **13,24%**.

Няма студенти, които за отчетения период са реализирали изходяща мобилност с продължителност поне 1 месец. В първичните данни е посочено **0,41%**, но от предоставените допълнителни доказателства не става ясно кой и кога е участвал в такава форма.

Средногодишният относителен дял на студентите с научни публикации – **4,85** студенти. Отчетени са общо 20 публикации в сборниците от университетските проекти, в сборници с научни трудове на студенти и докторанти от Педагогически факултет и такива от национални конференции.

Почти всички студенти от магистърска програма „Управление на образованието“ работят в образователни институции или в регионални и местни органи, свързани с образованието. Чрез тях те участват в международни и национални проекти.

**Q4.1.2.** Динамично се анализират резултати на обучавани, с цел персонализация на тяхното обучение и постигане на напредък (вкл. с електронни средства за управление и мониторинг на образователната среда).

Вътрешната информационна система на Учебен отдел подава информация за развитието и успеха на студентите. Успеваемостта им се следи и чрез конкретни справки в Деканата два пъти годишно във връзка с кандидатстването за стипендии и с формирането на групите за обучение на студентите от направлението. Тя е обект на внимание и при даването на разрешения за разработване на дипломни работи от студентите, както и при подбора на студентите за международна мобилност. Проблемите на учебната дейност се разглеждат на КС при обсъждане на резултатите от семестриалните и държавните изпитни сесии и по повод на конкретни учебни казуси. Повод за анализ и оценка относно използваните методи на преподаване и оценяване са и резултатите от анкетирането на студентите, както и наблюденията на ръководителите на катедри при атестирането на преподавателите. Анкетните проучвания сред завършващите студенти са един от основните индикатори за удовлетвореността на студентите. В периода на наблюдение е проучено мнението на 145 магистри, като 95% отговарят, че са напълно удовлетворени от обучението по специалността, което свързват с „добра теоретична подготовка“ (41,6%), „качествена практическа подготовка“ (18,4%) и „оптимален баланс между теоретичната и практическа подготовка“ (40%).

**Q4.1.3.** Институцията осигурява и предоставя на обучаваните в ПН възможности за кариерно развитие в периодите на обучение и професионална реализация, на база създадени кариерни центрове, алумни клубове и др.

Изградена е система за проследяване на реализацията на студентите и връзка с алумни. След втората и петата година от завършването кариерният консултант на Центъра за кариерно развитие разпраща на завършилите студенти електронни писма на предоставените от тях електронни адреси, като писмата съдържат линк към електронен вариант на анкета за завършили студенти. За периода 2018-2022г. е събрана информация за реализацията на 89 завършили студенти от ОКС „магистър”. Обобщените резултати показват, че почти всички се реализират успешно на пазара на труда в своята професионална област и сходни такива. Данните се потвърждават и от показателите на Рейтинговата система на висшите училища в

България. Голяма част от студентите продължават обучението си в други магистърски програми или в докторска програма в рамките на Шуменския университет.

Осъществена е връзка със 153 завършили студенти в направлението, които са оставили контактна информация, от тях 150 са отговорили, че към момента са работещи, като 25 са ръководители на образователни институции или подобни към местните органи на управление, 110 от анкетираните работят на различни позиции в образователни и сходни институции, извън образователния сектор са 15, а 3 не са подали информация за реализацията си.

Според Резултатите от анкетирание на завършили студенти от базата данни „Алумни“ в професионално направление 1.1. Теория и управление на образованието за периода 2018 – 2022 г. 100% са работещи на позиция, изискваща висше образование, а според първичните данни това са **93,33%**.

**Няма** приети студенти с чуждестранни дипломи.

**Q4.1.4.** ПН/СРП осигурява форми на продължаващо обучение (квалификация, преквалификация и специализация) на външни за обучението в ПН/СРП лица.

ШУ осигурява различни форми на продължаващо обучение на студентите, като: магистърски програми; докторски програми; допълнителна професионална квалификация чрез ДИКПО – Варна; професионална педагогическа специализация чрез ДИКПО – Варна; квалификационни курсове; езикови курсове; курсове за повишаване на дигиталните умения; курсове за ПКС и др.

Средногодишният относителен дял студенти, участвали във форми на практическо обучение в реална работна среда за целия период е **22,48%** от общия брой студенти. Това се е реализирало както по проект „Студентски практики“, а така също и по време на занятията в практикума и стажантската практика, която е включена в плана за учебната 2022-2023г.

#### **Изводи на ПК по изпълнение на Стандарт 4:**

**Q4.1.1** ШУ е осигурил и предоставя възможности на обучаваните в ПН 1.1. ТУО за участие в различни форми на мобилност, конференции, проекти и др. научни прояви, от които студентите се възползват.

**Q4.1.2.** Периодично се анализират резултатите на обучаваните, с цел персонализация на тяхното обучение и постигане на напредък. Това се използва при подбора на студенти за включване в университетските научни проекти.

**Q4.1.3.** В ШУ има изградена е система за проследяване на реализацията на студентите и връзка с алумни.

**Q4.1.4.** Предлагат се разнообразни форми на продължаващо обучение, но те не са в областта на ПН 1.1.

## **СТАНДАРТ 5. ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ СЪСТАВ**

### **Критерий 5.1. Профил и квалификация на преподавателския състав.**

**Q5.1.1.** Квалификацията на преподавателите, участващи в обучението, съответства на спецификата на водените от тях задължителни дисциплини и на ръководените от тях дисертационни теми.

Академичният състав, осигуряващ обучението в професионално направление 1.1. Теория и управление на образованието в периода 2018/2019-2022/2023 учебна година, варира от 4 до 8 преподаватели с различен квалификационен профил. Динамиката на преподавателския състав през отделните години се дължи на пенсиониране на двама преподаватели и на академичното израстване на други. Промените в учебния план и въвеждането на нови избираеми дисциплини също изискват увеличаване на преподавателския състав. През 2022/2023 хабилитираните лица на основен трудов договор в ШУ са 8. Квалификацията на преподавателите, участващи в обучението, съответства на спецификата на водените от тях

задължителни дисциплини и на ръководените от тях дисертационни теми. Сред тях има двама професори по 1.1. и един доцент по 1.1. от 2022г.

Хабилитираните преподаватели на ОТД спрямо общия брой в актуалния учебен план е **80%**.

Според първичните данни той е **172,66%**. От Приложение 5.4. към доклада-самооценка е видно, че е имало трима членове на редколегията на списание „Педагогика“ – проф. д-р Галин Цоков (на втори ОТД до 26.06.2020г.), проф. д-р Нели Бояджиева (на втори ОТД до 06.11.2019г.) и проф. д-р Виолета Атанасова (на първи ОТД до 20.01.2023г.); проф. д-р Наталия Витанова-Маринова е член на редколегията на „Българско списание за образование“; проф. д-р Пенка Кожухарова е член на редакционна колегия на списание „Practice and Theory in Systems of Education“; проф. д-р Нели Димитрова – заместник главен редактор на онлайн списанието SocioBrains.

**Q5.1.2.** Системата за атестиране и стимулиране на кариерното развитие на преподавателите е прозрачна и действа според ясно дефинирани и измерими критерии, на базата на които реално се извършва материално стимулиране и санкциониране на преподавателите от ПН/СРП.

При процедурите по атестиране се спазват законовите и вътрешноуниверситетските разпоредби. Оценките на атестираните преподаватели от ПН 1.1. са положителни и няма санкционирани на базата на атестацията. Възнагражденията на преподавателския състав са обвързани с академичния им статус, придобитата научна или научно-образователна степен и с постигнатите резултати в учебната, научноизследователската и административно-организационната им дейност в съответствие с Вътрешните правила за работна заплата.

ШУ има ясни правила и процедура за стимулиране на кариерното и научното развитие. През наблюдавания период един преподавател от ПН 1.1. Теория и управление на образованието е ползвал творчески отпуск за написване на дисертационен труд за придобиване на научна степен „доктор на науките“.

В Университетското издателство „Епископ К. Преславски“ е осигурена възможност за публикуване на научни трудове, монографии, учебни пособия, автореферати и др.

Участието на преподавателския състав в международни форуми и международна проектна дейност се подпомага чрез повишаването на чуждоезиковата компетентност. През периода 2018-2022 г. са организирани 5 курса за обучение по чужд език в рамките на университетски проекти, в които са се включили общо 7 преподаватели – проф. д-р Светозар Вацов, проф. д-р Виолета Атанасова, проф. д-р Деница Загорчева-Койчева, проф. д-р Снежанка Георгиева, проф. д-р Веселина Илиева, доц. д-р Йорданка Янкова-Йорданова, доц. д-р Ирина Стоянова.

**39,74%** от преподавателите на ОТД са заели нова академична длъжност и/или придобили научна степен за периода на отчитане. През 2022г. двама са избрани за професори и един за доцент по 1.1. ТУО и още двама за професори по 1.2. и 3.4. Двама преподаватели са придобили образователната степен „доктор на науките“ по 1.1. и един по 1.2.

**15,83%** е средногодишният относителен дял (в проценти) на преподаватели на ОТД, участвали в изходящи мобилности в чуждестранни институции с продължителност от 1 седмица до 1 месец.

**Няма** преподаватели на ОТД, които да са били гост-преподаватели и/или изследователи за повече от 1 месец в чуждестранни институции.

**Няма** чуждестранни гост-преподаватели, водили поне 1 задължителна и/или избираема дисциплина в ПН 1.1.

**0,25 в хил. лева** е средногодишния обем финансови средства, отделени от ШУ в рамките на ПН 1.1 на един преподавател на ОТД за участие във форми за повишаване на квалификацията (вкл. специализация) и за стимулиране на НИД.

**Q5.1.3.** Процедурите за заемане на академични длъжности се провеждат съгласно ЗВО – чл. 78, ал. 3 (вкл. със спазване на нормативно определените срокове и изисквания, съпровождање с необходимата документация, осигурен публичен достъп).



Процедурите са публични, като информация за тях се публикува в сайта на университета, раздел Развитие на академичния състав – <https://www.shu.bg/razvitie-as/>

Ежегодно се подготвят справките с квалификационния профил на преподавателите в отделните специалности и магистърски програми, които подлежат на планово одитиране през м. октомври – ноември. Ежегодно се прави преглед на осигуреността и при разпределянето на часовете за следващата учебна година. Във връзка с резултатите от проведения мониторинг се планират бройките за прием в акредитираните докторски програми. Освен това при годишното планиране на научноизследователската дейност на катедрите се планират и процедурите за кариерно израстване на академичния състав или за обявяване на конкурс за заемане на академична длъжност.

## **Критерий 5.2. Научноизследователска и художественотворческа дейност на академичния състав и участие на студентите и докторантите в нея.**

**Q5.2.1.** Научноизследователската и художественотворческата дейност и постижения в областта на ПН/СРП на академичния състав, участващ в обучението, са сравними с резултатите на други български и/или чуждестранни ВУ.

Спазват се стандартите за различните видове научна продукция, за да може да се осигури съпоставимост на резултатите от други български и чуждестранни ВУ.

Преподавателите, осигуряващи обучението в направлението, осъществяват своята научноизследователска и публикационна дейност: самостоятелно, в екипи с преподаватели от ШУ, в екипи с преподаватели от други университети в страната и чужбина. Те участват в различни научни форуми; използват различни платформи, медии и социални мрежи за осигуряване на публичност на научната продукция.

### **Таблица. Научноизследователска и художественотворческа дейност на академичния състав: количествени индикатори**

|                                                                                                                                                                                                                           |        |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|
| N5.2.1. Средногодишен брой защитили докторанти на един хабилитиран преподавател в ПН/СРП.                                                                                                                                 | 0,33   |
| N5.2.2. Средногодишен относителен дял на преподавателите от ПН/СРП, ръководили научни или научно-приложни международни проекти (спрямо общия брой преподаватели) (1 проект за периода се брои веднъж).                    | 0,00%  |
| N5.2.3. Средногодишен относителен дял на преподавателите от ПН/СРП, участвали в научни или научно-приложни международни проекти (спрямо общия брой преподаватели) (1 проект за периода се брои веднъж).                   | 33,33% |
| N5.2.4. Средногодишен относителен дял на преподавателите от ПН/СРП, ръководили научни или научно-приложни национални проекти към ФНИ (МОН) и др. (спрямо общия брой преподаватели) (1 проект за периода се брои веднъж).  | 0,00%  |
| N5.2.5. Средногодишен относителен дял на преподавателите от ПН/СРП (спрямо общия брой преподаватели), участвали в научни или научно-приложни национални проекти към ФНИ (МОН) и др. (1 проект за периода се брои веднъж). | 96,97% |
| N5.2.6. Относителен дял (в проценти) на преподавателите с патенти, полезни модели, изобретения и технологии (спрямо общия брой за периода). – допълнителен специфичен индикатор.                                          | 0,00%  |
| А. Научна дейност – резултати на един преподавател (публикационна и творческа активност). Под публикации в т. от 5.2.7. до 5.2.10 се имат предвид студии, статии в списания и глави от книга:                             |        |
| N5.2.7. Средногодишен брой публикации на преподавател в индексирани издания – WoS, Scopus                                                                                                                                 | 0,34%  |
| N5.2.8. Средногодишен брой публикации на преподавател в издания, индексирани и реферирани в специфични за ПН/СРП бази данни.                                                                                              | 1,48%  |

|                                                                                                                                                                                |       |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|
| N 5.2.9. Средногодишен брой публикации на преподавател в издания от националния референтен списък.                                                                             | 4,57% |
| N5.2.10. Средногодишен брой публикации на преподавател в нереферирани издания.                                                                                                 | 1,72% |
| N5.2.11. Средногодишен брой рецензирани монографии на преподавател.                                                                                                            | 0,69% |
| N5.2.12. Средногодишен брой публикувани учебници за университет или за училищната мрежа, включително и на електронен носител (с ISBN), на един преподавател                    | 0,62% |
| N5.2.13. Относителен дял на преподавателите с награди и отличия за академични, творчески и спортни изяви в ПН/СРП7(в проценти спрямо общия брой).                              | 0,00% |
| N5.2.14. Среден индекс за цитиране на преподавател от ПН/СРП                                                                                                                   | 2     |
| N5.2.15. Средногодишен брой организирани от ПН/СРП научни конференции/форуми, школи, вкл. с участие на студенти (спрямо общия брой на специалностите в текущата учебна година) | 2,67% |

**Q5.2.2.** ПН/СРП стимулира научноизследователските и творческите дейности на преподавателите, като подкрепя представянето и популяризирането на техните резултати.

ШУ подпомага научноизследователските и творческите дейности на преподавателите чрез следните конкретни действия:

- Осигурен е електронен достъп до 24 различни информационни бази и платформи с възможност за ползване на пълнотекстови бази данни: ProQuest, SCOPUS, Sciencedirect, Engineering Village, Embase, Ebsco, както и най-новата ISI Web of Knowledge и др., която предоставя реферативна научна литература и информация за цитирания на публикации във всички области на природните, приложните, обществените, хуманитарните науки и изкуство.

- Наличната компютърна база в корпусите на Университета и в студентските общежития, бързата и качествена връзка с Интернет и вътрешната мрежа, осигуреният достъп до голям брой бази от данни, позволяват използването на съвременните информационни технологии в научноизследователска работа;

- Изграден е и функционира Фонд „Подкрепа на изданията с импакт фактор и импакт ранг“ - [https://www.shu.bg/wp-content/uploads/file-manager-advanced/users/normativni-dokumenti/obslyuzhvashti/Pravilnik\\_za\\_fonda\\_za\\_IF\\_i\\_SJR-2017.pdf](https://www.shu.bg/wp-content/uploads/file-manager-advanced/users/normativni-dokumenti/obslyuzhvashti/Pravilnik_za_fonda_za_IF_i_SJR-2017.pdf)

- Създаден е Център за трансфер на технологии, който има за цел да улесни и обезпечи експертно трансфера и комерсиализирането на резултатите от научноизследователската дейност на преподавателите.

В областта на управление на образованието и педагогическите науки се издават ежегодно сборници от научните проекти: <https://www.shu.bg/faculties-pf/publications/>

**Q5.2.3.** Прилагане на Европейската харта на изследователите и на Кодекса на поведение при подбор на изследователи и като резултат получаване на логото „HR Excellence in Research” от Европейската Комисия.

Европейската харта за изследователи и Кодекса за поведение при подбор на изследователи са приети с решение на АС от 25.01.2019 г. /Протокол №РД-05-5/

#### **Изводи на ПК по изпълнение на Стандарт 5:**

**Q5.1.1.** Научните степени и звания на преподавателите, участващи в обучението, съответстват на спецификата на водените от тях задължителни дисциплини и на ръководените от тях дисертационни теми.

**Q5.1.2.** Системата за атестиране и стимулиране на кариерното развитие на преподавателите е прозрачна и действа според ясно дефинирани и измерими критерии, на базата на които реално се извършва материално стимулиране на преподавателите.

**Q5.1.3. Процедурите за заемане на академични длъжности се провеждат съгласно ЗВО – чл. 78, ал. 3.**

**Q5.2.1. Научноизследователската дейност и постижения в областта на ПН 1.1. на академичния състав, участващ в обучението, са сравними с резултатите на други български университети.**

**Q5.2.2. ШУ стимулира научноизследователските дейности на преподавателите, като подкрепя представянето и популяризирането на техните резултати на различни форуми.**

**Q5.2.3. В ШУ се спазват Европейската харта на изследователите и Кодекса на поведение при подбор на изследователи. Приета от АС на 25.01.2019 г. Протокол №РД05-05.**

## **СТАНДАРТ 6. УЧЕБНИ РЕСУРСИ И ПОДПОМАГАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ**

### **Критерий 6.1. Материално-техническа и информационна осигуреност на обучението.**

**Q6.1.1.** Материално-техническата<sup>4</sup> и информационната база на ПН/СРП е достатъчна и адекватна за постигане на високо качество на обучението и е сравнима в качествено отношение с предоставяни от други български ВУ или научни организации.

ШУ осигурява и непрекъснато развива финансовата, материално-техническата и информационна база в изпълнение стратегията за ускорено повишаване качеството на образователната и изследователската дейност. Персонално определени за ПН са кабинетите за преподавателите и административния персонал. За провеждане на лекционни, семинарни и лабораторни упражнения със студентите от професионалното направление се използват зали, аудитории и компютърни лаборатории, разположени в Корпус 2 на ШУ. При необходимост има възможност да се използва базата и на останалите факултети. ПФ разполага с 46 зали/лаборатории/ателиета, като голяма част от тях са оборудвани с модерна визуализираща техника (плазмени телевизори, интерактивни дъски, проектори и др.). Компютърните зали са осигурени с подходяща техника. Наличните аудитории и учебни зали, използвани за лекции и семинарни упражнения, по своите размери, брой на места, условия за работа и седмична натовареност са достатъчни за водене на нормален учебен процес със студенти с оглед на заявения брой. Работната среда е в съответствие с изискванията и разпоредбите на нормативните документи.

**5999,12 лв.** е средногодишният размер финансови средства на преподавател, привлечени за научни изследвания и иновации.

**Q6.1.2.** Провежда се политика на дигитализация на учебните ресурси и на обучението в ПН/СРП като цяло, на база набор от стандарти за електронни (вкл. и уеб базирани) курсове, дейности, форми за комуникация и др.

Университетът разполага с компютърни лаборатории със специализирано оборудване, които се използват както за учебни цели, така и за свободен достъп на студентите във времето, когато нямат учебни занятия. Компютрите имат инсталирани програми за офис-приложения, които се използват за подготвянето на презентации, реферати, курсови и дипломни работи, доклади за участие в научни конференции и статии в научни списания. Дигитализирането на обучението и подготовката на студентите се осигурява и с изградената Университетска платформа за обучение в електронна среда, в която са публикувани курсове и други дидактически материали.

**100%** от задължителните и избираемите дисциплини са осигурени с учебни пособия и ресурси, до които е осигурен електронен достъп за обучавани и оторизирани потребители.

**Q6.1.3.** Преподавателите от ПН/СРП разполагат с достатъчно площ за осигуряване на своята самостоятелна работа, комуникационни и консултациялни дейности.

<sup>4</sup> Вкл. базата, необходима за практически занятия, провеждане на експерименти, научноизследователска дейност на обучавани и преподаватели, и др.

Персонално определени за ПН са кабинетите за преподавателите. В тях се провеждат и индивидуални работни срещи и консултации със студенти. Кабинетите са оборудвани с персонални компютри, принтери, мултифункционални устройства и др.

**100%** от преподавателите на ОТД към момента са осигурени с компютъризирано работно място на територията на ПФ.

**13,64 кв.м.** е средната площ, предоставена към момента на преподавател на ОТД за самостоятелна работа и консултации.

**11 броя са платените абонаменти** за пълнотекстови електронни научни бази данни за ПН/СРП, достъпни за обучавани и преподаватели, към момента: AcademicSearchComplete; EuropeanViewsoftheAmericas; GreenFILE; Health Source: ConsumerEdition; Library, Information Science & Technology Abstracts; TeacherReferenceCenter; ISI WebofKnowledge, чрез която са достъпни базите данни: Webof Science Core Collection (1985-present), BIOSIS CitationIndexSM – (1985-present), Current Contents Connect, Data Citation Index, Derwent Innovations Index, KCI – Korean Journals Database, MEDLINE – (1950-present), Russian Science Citation Index, Sci Elo Citation Index, Zoological Record, Journal Citation Reports – (2004 – 2016), Web of Science with Conference Proceedings, Biological Abstracts, MEDLINE, Journal Citation Reports; In Cites; Science Direct; Scopus; Mendeley.

**Q6.1.4.** Провежда се политика за осигуряване на достъпна архитектурна среда, както и на достатъчен набор от учебни ресурси и материали в ПН/СРП, подходящи за лица със СОП и от уязвими групи.

Създадени са условия за подпомагане на обучението и интегрирането на студенти в неравностойно обучение. За нормален достъп на хора в неравностойно положение до учебните площи в наблюдавания период е изграден асансьор в Корпус 1 и 2.

Университетската библиотека и Университетското издателство предоставят информация за хора с увреждания. Трудноподвижните студенти имат достъп до дигитални ресурси на библиотеката, до нейните електронни бази данни и нейния електронен каталог.

**Q6.1.5.** На обучаваните е осигурен достъп до съвременна спортна база.

Спортната база включва: 5 бр. закрити спортни зали с обща площ 1250 кв.м. с условия за практикуване на спортни танци, аеробика, бойни изкуства и др.; 3 зали за фитнес с обща площ 150 кв.м.; 2 игрища за хандбал и футбол на малки врати с обща площ 400 кв. м.; закрит плувен басейн (отопляем и през зимните месеци) с обща площ 250 кв. м.; сауна с размери 12 кв. м.; 4 открити баскетболни и волейболни игрища с обща площ 3 411 кв. м.; зала за тенис на маса с обща площ 15 кв. м.; учебна и спортна база с кабинети за преподаватели с обща площ 122 кв. м.; открито игрище за тенис на корт с обща площ 400 кв. м.; стена за спортно катерене; два учебни полигона по туризъм, алпинизъм и ориентиране.

**Q6.1.6.** Институцията е осигурила лицензиран специализиран софтуер, ползван в обучението, научноизследователските и административните дейности в ПН/СРП.

Всички компютри в компютърните лаборатории, в учебните зали и в кабинетите са свързани в локална мрежа, а чрез Интернет-центъра, в който има три сървъра, разполагат с денонощен бърз достъп до Интернет. През наблюдавания период е разработен и закупен: софтуер за изготвяне на учебни планове; софтуер за разпределяне на заетостта на преподавателите; софтуер за броя и видовете научни проекти; АБ – софтуер за библиотеката. Създадена е и функционира интегрирана информационна база за управление на учебния процес. Студентската канцелария в ПН 1.1. Теория и управление на образованието притежава база данни за студентското положение на всеки студент. Учебен отдел контролира публикуването на информацията в сайта на ШУ за учебните планове, разписите на учебните занятия и графици за провеждане на изпитите.

Лицензираният софтуер в университета включва:

- Windows 8 (32-bit или 64-bit) издания: Enterprise (N, K, KN), Pro (N, K, KN), Windows 8, Windows 8 SingleLanguage; Windows 7 (32-bit или 64-bit) издания: Enterprise (N, K, KN), Professional (N, K, KN, diskless), Ultimate, Home Premium, -Windows Vista (32-bit или 64-bit)

издания: Enterprise (N, K, KN), Business (N, K, KN, Blade), Ultimate, Home Premium; Windows 10 Professional KN, N.

Абонаментен лиценз за достъп до сървъри в системата на образованието: Microsoft Windows Server CAL, Microsoft Exchange Server Standard CAL, Microsoft SharePoint Server Standard CAL, Microsoft System Center Configuration Manager rClient ML, Microsoft System Center Virtual Machine ManagerClient ML, Microsoft System Center End Point Protection (антивирусна програма) Standard CAL, Windows Server (всички издания), Microsoft Share Point Server (всички издания), Microsoft Exchange Server (всички издания), Microsoft Lync Server (всички издания), Windows, Server External Connector, Exchange Server External Connector, Share Point Server for Internet Sites Standard, Lync Server Standard External Connector, Windows HPC Server, Microsoft SQL Server, Microsoft SQL Server и Microsoft BizTalk Server.

#### **Изводи на ПК по изпълнение на Стандарт 6:**

**Q6.1.1. Материално-техническата и информационната база на ШУ използвана за обучение на студентите от ПН 1.1. Теория и управление на образованието е достатъчна и адекватна за постигане на високо качество на обучението и е сравнима в качествено отношение с предоставяни от други български ВУ или научни организации.**

**Q6.1.2. Провежда се политика на дигитализация на учебните ресурси и на обучението в ПН като цяло, на база набор от стандарти за електронни курсове, дейности, форми за комуникация и др. чрез университетската платформа за онлайн обучение.**

**Q6.1.3. Преподавателите от ПН разполагат с достатъчно площ за осигуряване на своята самостоятелна работа, комуникационни и консултации дейности, защото разполагат с модерно оборудвани кабинети със свои работни места с компютри.**

**Q6.1.4 Провежда се политика за осигуряване на достъпна архитектурна среда, както и на достатъчен набор от учебни ресурси и материали в ПН, подходящи за лица със СОП чрез изграждане на рампи и асансьори и осигуряване на достъп до информационни ресурси в компютърните зали и библиотеките на ШУ.**

**Q6.1.5. На обучаваните е осигурен достъп до съвременна спортна база макар, че те нямат по учебен план дисциплини свързани със спорт.**

**Q6.1.6. Институцията е осигурила лицензиран специализиран софтуер, ползван в обучението, научноизследователските и административните дейности в ПН 1.1. ТУО.**

#### **СТАНДАРТ 7. УПРАВЛЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА**

**Критерий 7.1. Институциите имат изградена организация за управление на информацията, свързана с реализацията на обучението по ПН/СРП и последващата реализация на завършилите.**

**Q7.1.1. В ПН/СРП се осъществява периодичен мониторинг на информация за пазара на труда и на конкурентната среда, както и на мнения на работодатели относно професионалната подготовка на обучаваните, с цел обосновани промени и подобрения на обучението.**

В ШУ има изградена система за събиране и управление на информация, свързана с обучението и реализацията на завършилите студенти. Тя е описана в Системата за наблюдаване, оценяване, поддържане и управление на качеството на обучението и академическия състав в ШУ „Епископ Константин Преславски“. Периодичният мониторинг се осъществява с различни методи за събиране на информация за реализацията на завършилите студенти сред които анкетиране на студенти и на работодатели. Разработен е софтуерен продукт *Анкети*, който значително облекчава и ускорява процеса на обработка на емпиричните резултати, които след това се анализират от Центъра за кариерно развитие и катедрата, която осигурява обучението.

Средногодишният брой анализи за удовлетвореността на обучаваните от качеството на обучение, довели до управленски решения е 4. Те са резултат от анализа на данните от

анкетите за новоприети студенти; за качеството на обучението по всяка отделна дисциплина; завършващи студенти; завършили студенти.

2 пъти в година се правят анализи на пазара на труда, на реализацията на студентите и на очакванията на потребители на кадри, с цел идентифициране на изисквания към подготовката на обучаваните, които водят до управленски решения за промяна в учебния план или на преподавателя.

**Q7.1.2.** В ПН се използват съвременни ИКТ системи (напр.: е-студент, е-преподавател, е-администратор, е-библиотека и др.) и средства за цялостно осигуряване на управлението, образователния процес и административно обслужване.

Използват се съвременни ИКТ системи, като:

- Персонални имейли за студентите и преподавателите @shu.bg , които са с високо ниво на защита и голяма защитено пространство за кореспонденция и архивирането ѝ.

- Електронни досиета на студенти, чрез което се осигурява постоянна информация за студентския му статус, обучение, оценяване и др. <https://www.shu.bg/students/>

- Университетска платформа за обучение в електронна среда, въведена през 2020 г., чрез която се осигурява дигитална среда за обучение, достъп до ресурси и постоянен контакт между студентите и преподавателите.

- Електронна библиотека – богат каталог от издания с дигитален достъп към Университетската библиотека и осигурен достъп до други външни електронни бази с литература и ресурси, за които ШУ има абонамент.

#### **Изводи на ПК по изпълнение на Стандарт 7:**

**Q7.1.1.** В ПН 1.1. Теория и управление на образованието, се осъществява периодичен мониторинг на информация за пазара на труда и на конкурентната среда, както и на мнения на работодатели относно професионалната подготовка на обучаваните, с цел обосновани промени и подобрения на обучението.

**Q7.1.2.** Използват се съвременни ИКТ системи и средства за цялостно осигуряване на управлението, образователния процес и административно обслужване.

### **СТАНДАРТ 8. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОБЩЕСТВЕННОСТТА**

**Критерий 8.1.** Институциите публикуват ясна, точна, обективна, актуална и лесно достъпна информация за всички дейности, свързани с обучението по ПН/СРП.

**Q8.1.1.** ПН/СРП използва специализирани страници в социални мрежи за динамични контакти със заинтересовани страни.

Един от основните приоритети на ШУ е осигуряване на условия за използване на информацията като обществено достояние, за максимална информираност на академичната общност и обществеността. Сайтът на ШУ( <https://www.shu.bg/>) е адаптиран за разглеждане и ползване с различни видове устройства и на английски и руски език.

Университетът поддържа своя официална страница във Фейсбук (<https://www.facebook.com/shumen.university>), която има над 20 хил. последователи.

От месец ноември 2021 г. ШУ има вече своя страница в Инстаграм: <https://www.instagram.com/shumenuniversity/>

Видеоматериалите, свързани с дейността на Университета, се публикуват в YouTube канала: <https://www.youtube.com/channel/UCADnDB1h68B9-F0sAxZQRrA>.

Дигитализирани са много видеозаписи от различни събития, провеждани в Университета от различни етапи на неговата история.

Място за споделяне на актуална и точна информация е и Университетският медиен център <https://unimedia.shu.bg>

10,5 е средногодишния брой организирани от институцията и осъществени публични събития за популяризиране на обучението, постиженията и изискванията, свързани с ПН 1.1.



Теория и управление на образованието, сред които дни на кариерата, дни на отворените врати, срещи с кандидат-студенти, информационни срещи със студенти за възможности за стаж и мобилност в чужбина, срещи на студентите с бизнес организации, неправителствени образователни организации, бюро по труда и др.

**11,67** е средногодишният брой организирани от институцията и осъществени публични събития за представяне на научна продукция и творчески изяви на преподаватели и обучавани, сред които: конференции – научни, научно-практически, национални, международни, студентски; семинари; симпозиуми; кръгли маси.

В сайта на университета на всички заинтересовани страни е предоставена информацията относно:

- образователните и научноизследователските проекти, в които участват преподавателите от ШУ „Епископ К. Преславски“: международни, национални и университетски: раздел *Проекти* – <https://www.shu.bg/projects/>;

- организирани от Университета научни форуми, в това число предназначени за или с участието на докторанти – <https://www.shu.bg/nauchni-forumi/> и <http://conference-pf.shu.bg/>;

- онлайн версии на основните научни издания на университета, факултетите и научните центрове – <https://www.shu.bg/nauchni-spisania/>;

- областите на научен интерес, публикационна дейност, участие в международни, национални и университетски проекти, организационна дейност на преподавателите в направлението:

- в сайта на Центъра за трансфер на технологии – <https://www.shu.bg/centers/ctt/>;

- в сайтовете на научните центрове на ОСЗ: <https://www.shu.bg/centers/>;

- в сайта на Центъра за електронно обучение – <https://www.shu.bg/centers/cdo/>;

- в персоналните страници на преподавателите – <https://www.shu.bg/faculties-pf/teachers/>

**Q8.1.2.** Поддържа се актуална информация за специалностите и дейностите в ПН, базирана на единен електронен портал с достъп до учебна документация, е-курсове, е-дейности и е-материали, минали и предстоящи събития, възможности за участие в мобилности и научна дейност, резултати и постижения, възможностите за професионална реализация и др.

#### **Изводи на ПК по изпълнение на Стандарт 8:**

**Q8.1.1.** Използват специализирани страници в социални мрежи Facebook, Instagram и YouTube за динамични контакти със заинтересовани страни.

**Q8.1.2.** ШУ поддържа актуална информация за ПН 1.1. Теория и управление на образованието на единен електронен портал с достъп до учебна документация, е-курсове, е-дейности и е-материали, минали и предстоящи събития, възможности за участие в мобилности и научна дейност, резултати и постижения, възможностите за професионална реализация и др. на своя сайт, а също така и в социалните мрежи.

### **СТАНДАРТ 9. ТЕКУЩ МОНИТОРИНГ И ПЕРИОДИЧЕН ПРЕГЛЕД НА ПРОГРАМИТЕ**

**Критерий 9.1.** Институциите извършват регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на учебните програми, съобразно еволюцията на научните знания и технологии, при обучението по ПН/СРП.

**Q9.1.1.** ВУ е създадо организация за ползване на методи и средства за прогнози и анализи.

Като част от Системата за управление и мониторинг на качеството на образователния процес ежегодно се правят анкетни проучвания относно мнението на студентите за качеството на получените знания, съдържанието на учебния план, учебните програми, методите на преподаване и на тази основа перспективата за професионална реализация по специалността.

Втората ос е свързана с проучване на мнението на работодателите за съдържанието на учебния план, учебните програми, методите на преподаване.



Мониторингът на програмите се осъществява чрез процедури и дейности, гарантиращи събирането и обработката на широка по своя обхват и разнообразна по характер информация, което дава възможност за анализи, констатации и вземането на мотивирани управленски решения.

Основна форма на мониторинг са провежданите вътрешноинституционални одити, които в съответствие със Системата за наблюдение, оценяване, поддържане и управление на качеството на образованието и академичния състав са два типа: общи прегледи на функционирането на системата (през м. октомври – ноември) и тематични – (от м. април до м. юни). В Системата за наблюдение, оценяване, поддържане и управление на качеството на обучението в Наръчника по качеството на образованието, както и в указанията и инструкциите, които се разработват за всеки конкретен одит, са разписани подробно индикаторите за наблюдение и оценяване на дейността на ОСЗ, катедрите, обслужващите звена, специалностите и магистърските програми. В Наръчника по качеството на образованието сред критериите за оценка на образователните програми и учебните курсове са изведени: проучване и прилагане на опита на водещи образователни институции в страната и чужбина; съответствие на учебното съдържание на съвременното състояние на научните проучвания в предметната област; трансфер на резултатите от научните изследвания в образователната практика; прилагане на иновационни образователни технологии в обучението; състояние на материално-техническата и информационната осигуреност на учебния процес. Сред индикаторите, по които се оценява обучението по учебните дисциплини в рамките на ежегодните институционални одити са: актуалност на препоръчаната литература, като гаранция за актуалността на учебното съдържание; наличие на достъп до съвременни онлайн базирани учебни ресурси (научни списания, специализирани сайтове и библиотеки и др.).

Актуалността на учебните програми се поддържа чрез периодичното им обновяване. Актуализирането се извършва по правила, които са разработени, приети и огласени посредством Система за наблюдение, оценяване, поддържане и управление на качеството на обучението и на академичния състав .

Прегледът на учебната документация е постоянен. Периодично (на две години или по-често) се актуализират учебните програми, като се отчита мнението на работодатели и студенти, както и тенденциите в пазара на труда. Организиран се работни срещи с потребители на кадри, анализират се данни от анкети.

Учебните програми се актуализират и във връзка с резултатите от проучване на мнението на студентите Мнението на студентите за качеството на получените знания, съдържанието на учебния план, учебните програми се събира чрез периодично анкетиране. Удовлетвореността си те свързват с „добра теоретична подготовка“ – 41,6%, „качествена практическа подготовка“ – 18,4% и „оптимален баланс между теоретичната и практическа подготовка“ – 40%.

Във връзка с приетия през 2024 година нов учебен план за учебната 2024-2025 предстои разработване на учебни програми по новите дисциплини включени в него и актуализиране на останалите.

Средногодишният брой вътрешни одити, съпроводени с управленски решения относно учебната документация е **1,67**. Ежегодно се провежда поне 1 вътрешен одит за качеството на обучение.

**Q9.1.2.** Създадени са организация и стандарти за мониторинг на учебната документация (вкл. на съпровождащите електронни учебни курсове, дейности и ресурси), специфична за съответната форма на обучение.

Мониторингът на програмите се осъществява чрез процедури и дейности, гарантиращи събирането и обработката на широка по своя обхват и разнообразна по характер информация, което дава възможност за анализи, констатации и вземането на мотивирани управленски решения.

Основна форма на мониторинг са провежданите вътрешноинституционални одити, които в съответствие със Системата за наблюдение, оценяване, поддържане и управление на

качеството на образованието и академичния състав са два типа: общи прегледи на функционирането на системата (през м. октомври – ноември) и тематични – (от м. април до м. юни). В Системата за наблюдение, оценяване, поддържане и управление на качеството на обучението и в Наръчника по качеството на образованието, както и в указанията и инструкциите, които се разработват за всеки конкретен одит, са разписани подробно индикаторите за наблюдение и оценяване на дейността на ОСЗ, катедрите, обслужващите звена, специалностите и магистърските програми. В Наръчника по качеството на образованието сред критериите за оценка на образователните програми и учебните курсове са изведени: проучване и прилагане на опита на водещи образователни институции в страната и чужбина; съответствие на учебното съдържание на съвременното състояние на научните проучвания в предметната област; трансфер на резултатите от научните изследвания в образователната практика; прилагане на иновационни образователни технологии в обучението; състояние на материално-техническата и информационната осигуреност на учебния процес. Сред индикаторите, по които се оценява обучението по учебните дисциплини в рамките на ежегодните институционални одити са: актуалност на препоръчаната литература, като гаранция за актуалността на учебното съдържание; наличие на достъп до съвременни онлайн базирани учебни ресурси (научни списания, специализирани сайтове и библиотеки и др.).

Актуалността на учебните програми се поддържа чрез периодичното им обновяване. Актуализирането се извършва по правила, които са разработени, приети и огласени посредством Система за наблюдение, оценяване, поддържане и управление на качеството на обучението и на академичния състав. Прегледът на учебната документация е постоянен. Периодично (на две години или по-често) се актуализират учебните програми, като се отчита мнението на работодатели и студенти, както и тенденциите в пазара на труда. Организиран се работни срещи с потребители на кадри, анализират се данни от анкети.

Учебните програми се актуализират и във връзка с резултатите от проучване на мнението на студентите. Мнението на студентите за качеството на получените знания, съдържанието на учебния план, учебните програми се събира чрез периодично анкетиране. Удовлетвореността си те свързват с „добра теоретична подготовка“ – 41,6%, „качествена практическа подготовка“ – 18,4% и „оптимален баланс между теоретичната и практическа подготовка“ – 40%.

Във връзка с приетия през 2024 година нов учебен план за учебната 2024-2025 предстои разработване на учебни програми по новите дисциплини включени в него и актуализиране на останалите.

#### **Изводи на ПК по изпълнение на Стандарт 9:**

**Q9.1.1.** Създадена е организация за ползване на методи и средства за прогнози и анализи в рамките на Системата за управление и мониторинг на качеството на образователния процес.

**Q9.1.2.** В рамките на Системата за наблюдение, оценяване, поддържане и управление на качеството на образованието и академичния състав са разработени и успешно се прилагат стандарти и процедури за мониторинг на учебната документация.

### **СТАНДАРТ 10. ЦИКЛИЧНО ВЪНШНО ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО**

**Критерий 10.1.** Институциите извършват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на всички учебни програми по ПН/СРП.

**Q10.1.1.** ПН/СРП предприема действия във връзка с резултати от самооценки и външни одити (вкл. на НАОА), които водят до изпълнение на съответните препоръки и до подобряване на обучението.

В съответствие с действащата Система за наблюдение, оценяване, поддържане и управление на качеството на обучението и на академичния състав в ШУ „Епископ Константин

Преславски“, дейността на висшето училище (като цяло и на неговите основни и обслужващи звена) е обект на системно наблюдение, контрол и оценка.

За поддържане на качеството на образованието в структурните звена на Шуменския университет периодично се провеждат вътрешни одити, които се осъществяват по предварително утвърден план.

В съответствие с работните програми за наблюдение, оценка, поддържане и контрол на качеството на образованието и академическия състав от 2018 до 2024 година са проведени 11 вътрешноинституционални одита, свързани с преглед на учебната документация, с установяване на нейното съответствие с утвърдените стандарти, с нейната актуалност и коректност; качеството на обучение в електронна среда, осигуреността на учебния процес с преподаватели с необходимия опит и квалификация; състоянието на практическото обучение; състоянието на качеството и управлението на учебния процес; актуалността на личните страници на преподавателския състав в сайта на университета.

В Педагогическия факултет се провеждат допълнително и вътрешнофакултетски прегледи от деканското ръководство на ПФ с различна тематика – актуалност на личните страници на преподавателите от факултета, актуалност на документацията, свързана с докторските програми в ПФ, актуалността на информационния пакет за студентите – комплекти на студента, конспект за държавен изпит и др. на сайта на ШУ, актуалност на информацията за ОСЗ в сайта с цел обновяване страницата на ПФ, проверка на спазване на учебния разпис от преподавателите и посещаемост на занятията от студентите, проверка на спазване на графика за провеждане на изпити от преподавателите, преглед на формите на практическото обучение в специалностите и магистърските програми на факултета. Резултатите са разгледани на заседания на КС и ФС и по тях са взети управленски решения.

Форма на мониторинг на дейността на институцията е и оценката на изпълнението на Политиката за развитие на Шуменския университет, утвърдена от Министъра на образованието и науката със Заповед № РД09-1610/20.07.2020 г. ([https://web.mon.bg/upload/23511/zap1610-ShUni\\_20072020.pdf](https://web.mon.bg/upload/23511/zap1610-ShUni_20072020.pdf)).

При отчитането на първата година от изпълнението на Политиката институцията получава най-високата предвидена оценка: 4,00. За втората отчетна година оценката отново е в най-високото ниво: 3,91.

През 2018-2022 г. са проведени следните процедури за външно оценяване:

- **Институционална акредитация** – Процедурата за институционална акредитация е стартирана през 2019 г. Със свое решение от 27.02.2020 г. (Протокол № 04) Акредитационният съвет на НАОА гласува институционална акредитация на Шуменския университет с обща оценка по критериите 9.12 (девет цяло и дванадесет стотни) за срок от 6 години и капацитет 12 000 студенти и докторанти (Писмо РД-08-305/01.04.2020 г от НАОА). При предходната акредитация оценката на институцията е била 8,92.

- **Акредитация на 3 професионални направления: 1.1. Теория и управление на образованието**, ОКС магистър – 9,26 с Решение на ПК ПНСД на НАОА по Протокол № 15 от 16.07.2018 г.; **1.2. Педагогика**, ОКС бакалавър и ОКС магистър – 9,18 с Решение на ПК ПНСД на НАОА по Протокол № 14 от 15.07.2019 г.; **1.3. Педагогика на обучението по...**, ОКС бакалавър и ОКС магистър – 9,15 с Решение на ПК ПНСД на НАОА по Протокол № 07 от 05.04.2021 г.

- **Акредитация на докторски програми в направление 1.1. Теория и управление на образованието** – 9,43 с Решение на ПК ПНСД по Протокол №15/16.07.2018г., **1.3. Педагогика на обучението по...** с Решение на Акредитационния съвет на НАОА по Протокол № 07/30.03.2023 г. и **3.4. Социални дейности** – 8,45 с Решение на Акредитационния съвет на НАОА по Протокол № 1 от 20.01.2022 г.

- Средногодишният брой проведени външни одити от сертифициращи организации, различни от НАОА е **1,50**. Сметната палата е направила 6 ежегодни одити за заверка на годишния финансов отчет за предходната година на ШУ за периода от 2018 до 2023. Регионалната дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ към МВР и

- направило два одита през 2021 и 2023г. с дадени предписания за изпълнение, а Агенцията за държавна финансова инспекция – един през 2023 завършил без препоръки и задължителни предписания.
- Средногодишната оценка според стандартизираната класация на Рейтинговата система на ВУ в България – **47**.

**Изводи на ПК по изпълнение на Стандарт 10:**

**Q10.1.1. Цикличното преминаване през процедури по външно оценяване на качеството, което е повод за перманентен мониторинг, анализ и изпълнение на дейности за решаване на констатираните проблеми и за оптимизиране на параметрите на образователния процес съдейства за предприемането на действия във връзка както с резултатите от самооценяването, а така също и от външните одити (спец. на НАОА), които водят до изпълнение на съответните препоръки и до подобряване на обучението като цяло.**

**X Сийка Чавдарова - Костова**

ПРОФ. ДПН СИЙКА ЧАВДАРОВА-КОСТОВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПКПНСД

Подписано от: Siyka Georgieva Chavdarova-Kostova

#### **IV. ПРИЛОЖЕНИЯ**

**Приложение 1. Формуляр за първични данни на ПН 1.1. Теория и управление на образованието в ШУ „Еп. Константин Преславски“ със стойностите на количествените индикатори за ПН (по образец)**